

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 października 2020 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	<i>SSO Bożena Chłopecka</i>
Protokolant:	<i>st. sekr. sąd. Paulina Bondel</i>

po rozpoznaniu w dniu 20 października 2020 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa **Z. G.**

przeciwko (...) **S.A. z siedzibą W.**

o zapłatę

orzeka:

I. zasądza od (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz Z. G.:

- 1) kwotę 78.000 zł (siedemdziesiąt osiem tysięcy złotych) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 27 października 2017 r. do dnia zapłaty, z tytułu zadośćuczynienia,
- 2) kwotę 10.040,23 zł (dziesięć tysięcy czterdzieści złotych i dwadzieścia trzy grosze) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 6 września 2017r. do dnia zapłaty, z tytułu odszkodowania,
- 3) kwotę 3.919,81 zł (trzy tysiące dziewięćset dziewiętnaście złotych i osiemdziesiąt jeden groszy) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 13 grudnia 2018r. do dnia zapłaty,
- 4) rentę z tytułu zwiększonych potrzeb w kwocie po 1.000 zł (jeden tysiąc złotych) miesięcznie płatnej z góry do dnia 10-tego każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie uchybienia terminu płatności którejkolwiek z rat,
- 5) rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy w kwocie po 2.000 zł (dwa tysiące złotych) miesięcznie płatnej z góry do dnia 10-tego każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie uchybienia terminu płatności którejkolwiek z rat,

II. ustala odpowiedzialność pozwanego na przyszłość za skutki wypadku z 4 sierpnia 2016r., które mogą się ujawnić w przyszłości u powoda,

III. w pozostałym zakresie powództwo oddala,

IV. ustala, że (...) S.A. z siedzibą w W. w całości ponosi koszty postępowania, z tym, że ich rozliczenie pozostawia referendarzowi sądowemu.

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 5 września 2017 roku skierowanym przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. powód Z. G. wniósł o:

1. zasądzenie dalszej kwoty 100.000 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę i cierpienia, jakich powód doznał w związku z wypadkiem mającym miejsce w dniu 4 sierpnia 2016 roku wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia doręczenia pozwanemu odpisu pozwu do dnia zapłaty,
2. zasądzenie kwoty po 3760 zł tytułem miesięcznej renty z tytułu zwiększonych potrzeb na skutek obrażeń, jakich poszkodowany doznał w wyniku wypadku przy pracy mającego miejsce w dniu 4 sierpnia 2016 r. płatnej z góry do 10-go dnia każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat poczynając od dnia złożenia pozwu,
3. zasądzenie odszkodowania w wysokości 13.054,81 zł z tytułu kosztów opieki nad powodem, zakupu środków leczniczych, środków ochronnych skóry, opatrunkowych, kosztów opieki, kosztów terapii psychologicznej, kosztów dojazdów, kosztów rehabilitacji za okres od dnia 4 sierpnia 2016 r. do dnia poprzedzającego wniesienie pozwu w niniejszej sprawie, w związku ze szkodą, jakiej powód doznał w wyniku wypadku mającego miejsce w dniu 4 sierpnia 2016 r., wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty,
4. ustalenie odpowiedzialności pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. na przyszłość za skutki wypadku mającego miejsce w dniu 4 sierpnia 2016 r., które mogą się ujawnić w przyszłości po stronie powoda,
5. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych /pozew k.4-17/.

W odpowiedzi na pozew z dnia 15 listopada 2020 roku pozwany (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwany zaprzeczył twierdzeniom powoda, których wyraźnie nie przyznał. Nie zakwestionował swojej odpowiedzialności co do zasady, jednak zakwestionował swoją odpowiedzialność co do wysokości zgłoszonych pozwem roszczeń. Wskazał ponadto, iż pozwany przyjął odpowiedzialność za skutki wypadku powoda z dnia 4 sierpnia 2016 roku i wypłacił powodowi początkowo kwotę 22.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, a następnie w dniu 3 listopada 2017 roku dopłacił kwotę 22.000 zł tytułem zadośćuczynienia. Dlatego też, zdaniem pozwanego żądane przez powoda kwoty ponad już wypłacone 44.000 zł jako wygórowane bądź też nieudowodnione powinny zostać oddalone /odpowiedź na pozew k. 282-285/.

Postanowieniem z dnia 28 listopada 2017 roku Sąd Okręgowy udzielił zabezpieczenia na czas trwania postępowania i zobowiązał pozwany (...) S.A. z siedzibą w W. do zapłaty na rzecz powoda Z. G. renty z tytułu zwiększonych potrzeb w kwocie po 1000 zł (tysiąc złotych) miesięcznie płatnej z góry do dnia 10-go każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie uchybienia terminu płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia 5 września 2017 roku, w pozostałym zakresie wniosek o zabezpieczenie oddalił /postanowienie k. 291/.

Pismem z dnia 13 listopada 2017 roku powód cofnął pozew ze zrzeczeniem się roszczenia w zakresie kwoty 22.000 zł dochodzonej z tytułu zadośćuczynienia /pismo k. 293/.

Postanowieniem z dnia 11 grudnia 2017 roku Sąd Okręgowy w Warszawie umorzył postępowanie w niniejszej sprawie w części dotyczącej żądania powoda Z. G. w zakresie zasądzenia od pozwanego (...) w W. kwoty 22.000 zł (dwadzieścia dwa tysiące złotych) tytułem zadośćuczynienia /postanowienie k. 301/.

Pismem z dnia 22 grudnia 2017 r. pełn. powoda cofnął pozew w zakresie kwoty 3.014,58 zł tytułem odszkodowania wraz ze zrzeczeniem się roszczenia /pismo – k. 316/.

Postanowieniem z dnia 8 stycznia 2018 roku Sąd Okręgowy w Warszawie umorzył postępowanie w niniejszej sprawie w części dotyczącej żądania powoda Z. G. w zakresie zasądzenia od pozwanego (...) w W. kwoty 3.014,58 zł (trzy tysiące czternaście złotych pięćdziesiąt osiem groszy) tytułem odszkodowania /postanowienie k. 322-323/.

Pismem z dnia 8 kwietnia 2018 roku powód zmodyfikował powództwo w ten sposób, że poza dotychczasowymi roszczeniami powoda wniósł o:

1. zasądzenie od pozwanego renty z tytułu częściowej utraty zdolności do pracy w kwocie po 2.345,46 zł miesięcznie płatnej do rąk powoda z góry do 10 –go dnia każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie uchybienia terminu płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia wniesienia niniejszej modyfikacji powództwa do dnia zapłaty;
2. zasądzenie od pozwanego kwoty 3.919,81 zł tytułem odszkodowania za utracone przez powoda zarobki, w związku ze szkodą jakiej powód doznał w wyniku wypadku mającego miejsce w dniu 4 sierpnia 2016 roku wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia doręczenia pozwanemu odpisu modyfikacji powództwa do dnia zapłaty /pismo k. 371-377/.

Postanowieniem z dnia 10 stycznia 2019 roku Sąd Okręgowy w Warszawie udzielił kolejnego zabezpieczenia na czas trwania postępowania i zobowiązał pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. do zapłaty na rzecz powoda Z. G. renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w kwocie po 2000 zł (dwa tysiące złotych) miesięcznie płatnej z góry do dnia 10-go każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie uchybienia terminu płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia 6 kwietnia 2018 roku; w pozostałym zaś zakresie wniosek o zabezpieczenie oddalił /postanowienie k. 432/.

W dalszym toku postępowania strony podtrzymywały swoje stanowisko w sprawie /protokół rozprawy k.538-539v./.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powód Z. G. był zatrudniony na stanowisku monter sieci trakcyjnej w spółce (...) S.A. z siedzibą w W., zarejestrowaną w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy, pod numerem KRS (...) (dalej: (...)). Pracę wykonywał w W..

W dniu 4 sierpnia 2016 roku Z. G. wraz z drugim pracownikiem J. G. przewoził fundamenty betonowe i słupy trakcyjne na wyznaczone lokaty za pomocą koparki. Po przewiezieniu wyżej wymienionych elementów, przy pomocy koparki zaczęli robić wykopy pod fundamenty betonowe słupów trakcyjnych. Fundamenty zostały wbite za pomocą palownicy. Na fundamenty betonowe został posadowiony jeden słup trakcyjny przy pomocy koparki. Następnie, po przerwie śniadaniowej, zaczęli ustawiać słup trakcyjny z dwoma odciegami. Podczas podnoszenia słupa operator koparki zaczął wysięgiem o przewody trakcyjne z dwoma odciegami. Z. G. w tym czasie trzymał za krótki odcieg, aby słup nie zaczął się o sieć trakcyjną, a lewą nogę trzymał na główce szyny. W tym momencie operator koparki, bez podania obowiązkowego sygnału dźwiękowego, ruszył i przejechał lewą nogę Z. G.. Powód stracił przytomność. Świadcowie zdarzenia przenieśli go w bezpieczne miejsce i wezwali pogotowie ratunkowe /**dowody**: protokół ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy k. 200-201/.

Bezpośrednio po zdarzeniu powód został przewieziony do (...) Sp. z o.o., Oddział (...) Urazowo-Ortopedycznej, gdzie rozpoznano u niego ranę zmiążdżeniową przodostopia lewego z martwicą palców stopy. Od razu dokonano amputacji palców I-V lewej stopy oraz opracowano ranę stopy lewej.

W dniu 8 września 2016 roku powód przeżył drugą operację, podczas której wycięto mu tkanki martwicze stopy lewej. Następnie w dniu 30 września 2016 roku dokonano trzeciej operacji, podczas której pokryto przeszczepami skóry

ubytek skóry kikuta lewej stopy. W dniu 21 października 2016 r. dokonano ostatniej operacji - ponownie pokryto pozostały ubytek skóry lewego kikuta stopy przeszczepami skóry /**dowód**: dokumentacja medyczna k. 24-199/.

W dniu 18 listopada 2016 roku Z. G. podjął pierwsze próby chodzenia.

W trakcie pobytu w szpitalu powód, z uwagi na swój zły stan zdrowia psychicznego, był konsultowany psychiatrycznie. Lekarz zaproponował kurację farmakologiczną oraz wsparcie psychologiczne /**dowód**: opinia psychologiczna k. 206/.

Po wygojeniu rany powód opuścił szpital. Dostał zalecenie do poruszania się z obciążeniem lewej kości dolnej na pięcie.

Powód przebywał w szpitalu w sumie od dnia 4 sierpnia 2016 roku do dnia 18 listopada 2016 roku /**dowód** : karta informacyjna leczenia szpitalnego k. 29-30/.

W dniu 15 września 2016 roku sporządzono protokół dotyczący ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy, gdzie wprost wskazano, że bezpośrednią przyczyną wypadku było najechanie kołem koparki na nogę pracownika, zaś przyczyną pośrednią - brak sygnału "bacność", który powinien być podany przez maszynistę koparki/**dowody**: protokół ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy k. 200-201/.

W związku z powyższym Z. G. zwrócił się do ubezpieczyciela mienia swojego pracodawcy - koparki, czyli do pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W., o wypłatę należnych świadczeń. Pozwany (ubezpieczyciel OC posiadaczy pojazdów mechanicznych) uznał roszczenie Powoda w wysokości 22.000 zł wypłacając je tytułem zadośćuczynienia /**dowód**: decyzja k. 205/.

Powód w chwili wypadku miał 24 lata. Do dnia wypadku był osobą aktywną, sprawną fizycznie, towarzyską, lubił swoją pracę i lubił pracować. Miał również żonę i wówczas kilkumiesięcznego syna. Po wypadku stał się cichy, wycofany i pełen lęku. Nie mógł w pełni cieszyć się z ojcostwa. Miał problemy z wzięciem syna na ręce. Bał się , że może go upuścić. Cały czas obawia się, że nie będzie mógł zapewnić rodzinie odpowiedniego bytu. Wypadek zmienił jego życie diametralnie. Jego obecny stan zdrowia uniemożliwia mu korzystanie z ulubionych aktywności sprzed wypadku. Powód bardzo lubił pływać, jeździć na rowerze, grał w piłkę nożną. Ponadto pogorszył się jego stan psychiczny. Towarzyszu mu wstyd związany z okaleczeniem jego ciała. Wstydzi się pokazać uszkodzoną stopę, sam nie chce na nią patrzeć, nie akceptując tej nieodwracalnej zmiany /**dowody**: zeznania świadków: B. G. k. 423v.-424, M. G. (1) k. 424-425 i T. G. k. 425v., zeznania powoda Z. G. k. 280v.-281, 425v.-426 i k. 538-539v., opinia pisemna biegłego lekarza psychiatry R. W. i psychologa P. B. (1) k. 492-528/.

Od dnia wypadku powód wymaga rehabilitacji w celu uniknięcia zaniku mięśni oraz zabezpieczeniu kręgosłupa powoda, który jest obciążony z uwagi na dysfunkcję stopy. Powód każdego miesiąca odbywa ok. 10 sesji fizjoterapeutycznych. Te zabiegi obejmują masaż, mobilizację, ćwiczenia grawitacyjne, laseroterapię. Koszty takiej rehabilitacji wynoszą ok. 700 zł miesięcznie. Na leki i maści powód wydaje ok. 60 zł miesięcznie /**dowód**: zeznania powoda Z. G. k. 280v.-281, 425v.-426 i k. 538-539v./.

Ponadto stopień uszczerbku na zdrowiu uniemożliwia mu prawidłowe funkcjonowanie w społeczeństwie. Powód podjął w związku z tym terapię psychologiczną celem uniknięcia pogłębiającego się stanu lęku, bezsilności i bezradności. Uczęszcza na nią 2 razy w tygodniu. Koszt takiej terapii wynosi 80 zł za godzinę. Ponadto powód ponosi koszty dojazdu na terapię w wysokości ok. 50 zł miesięcznie /**dowód**: zeznania powoda Z. G. k. 280v.-281, 425v.-426 i k. 538-539v., faktury k. 210-221/.

Z. G. przed wypadkiem był zatrudniony na stanowisku monterza sieci trakcyjnej w spółce (...) S.A. z siedzibą w W. za średnim wynagrodzeniem w wysokości 3720,74 zł. Pracował tam od 28 kwietnia 2014 roku do dnia 27 stycznia 2018 roku. Orzeczeniem Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w K. z dnia 10 lutego 2017 roku zaliczono powoda do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności. W chwili obecnej powód otrzymuje rentę z tytułu

niezdolności do pracy z ZUS-u w wysokości 1500 zł netto /**dowód:** orzeczenie k. 204, decyzja o przyznaniu renty k. 381, świadectwo pracy k. 410, zeznania powoda Z. G. k. 280v.-281, 425v.-426 i k. 538-539v./.

Początkowo Orzeczeniem Lekarza Orzecznika ZUS z dnia 4 kwietnia 2017 roku został uznany za niezdolnego do pracy, potem zaś Orzeczeniem z dnia 7 lutego 2018 roku został uznany za częściowo niezdolnego do pracy zarobkowej do dnia 28 lutego 2020 roku. Ponadto w orzeczeniu w sprawie procentowego uszczerbku na zdrowiu z dnia 7 lutego 2018 roku ustalono u powoda 25% uszczerbku na zdrowiu spowodowanego skutkami wypadku przy pracy z dnia 4 sierpnia 2016 roku /**dowód:** orzeczenie k. 202, orzeczenie k. 378, orzeczenie k. 380/.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty zawarte w aktach sprawy, które nie pozostawały ze sobą w sprzeczności i których autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy nie kwestionowała żadna ze stron niniejszego postępowania oraz na podstawie zeznań powoda /przesłuchanie informacyjne powoda Z. G. k. 280v.-281, przesłuchanie powoda k. 425v.-426 i k. 538-539v./ i zeznań świadków: B. G. k. 423v.-424, M. G. (1) k. 424-425 i T. G. k. 425v..

W konsekwencji ustalenia dotyczące obrażeń, jakich doznał powód, przebiegu ich leczenia oraz zakresu i natężenia cierpień, Sąd poczynił w oparciu o w pełni zgodne ze sobą dokumenty medyczne i zeznania przesłuchanego w charakterze strony Z. G., a także opinie sądowe sporządzone przez biegłych: lekarza ortopeda M. G. (2)/k. 458-462/, lekarza psychiatrę R. W. i psychologa P. B. (1) /492-528/. Opinie te oraz ich pisemne uzupełnienie zostały sporządzone przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje na podstawie dokumentacji lekarskiej oraz badań podmiotowego i przedmiotowego powoda. Opinie te są precyzyjne i rzeczowe oraz w sposób dokładny i wyczerpujący odpowiadają na zadane biegłym pytania. Z tych też względów Sąd uznał sporządzone w sprawie opinie za pełnowartościowy materiał dowodowy. W takim zaś stanie rzeczy nie było żadnych podstaw do kwestionowania opinii biegłych i płynących z nich wniosków.

Dokonując oceny opinii, Sąd wziął pod uwagę stanowisko biegłego lekarza ortopedy M. G. (2), który stwierdził u powoda Z. G. stan po urazie zmiążdżeniowym stopy lewej z amputacją wszystkich palców na poziomie dalszych części kości śródstopia. Biegły stwierdził, że łącznie uszczerbek na zdrowiu w zakresie ocenianym przez biegłego wynosi 35 % . Biegły stwierdził, że 30 % uszczerbku przysługuje powodowi za utratę stopy w obrębie kości śródstopia. Uzasadnił, że jest to ocena maksymalna bowiem kikut jest pokryty w całości niepełnowartościową skórą i kikut nie spełnia swojej podstawowej funkcji, czyli nie daje podparcia kończynie. Kolejne 5% biegły przyznał powodowi za uszkodzenie skóry uda po przebytych pobraniu przeszczepów. Wskazał, iż z uda lewego pobrano stosunkowo duży fragment skóry do przeszczepu, aby pokryć ubytki na stopie. Dodał, iż duża powierzchnia ubytku uzasadnia przyznanie uszczerbku na zdrowiu, mimo braku funkcji ruchowej.

Z kolei biegły psycholog P. B. (1) oraz biegły psychiatra R. W. ustalili powód początkowo przebył zaburzenia adaptacyjne o typie zaburzeń depresyjno-lękowych, przejawiające się głównie pod postacią przewlekłe obniżonego nastroju, lęku o przyszłość, zdrowie i rodzinę, poczucia niepełnosprawności, winy, krzywdy, wstydu i bezradności, obniżonego progu odporności na frustrację, zwiększonej drażliwości, społecznego izolowania się, zaburzeń koncentracji uwagi i rytmów dobowych. Każde podjęte przez Powoda leczenie (psychiatryczne i psychologiczne), ze względu na nasilenie i liczbę objawów, było w pełni uzasadnione i Powodowi potrzebne. Obecnie nie wymaga on leczenia psychiatrycznego, długotrwałe leczenie farmakologiczne nie jest obecnie konieczne, okresowo w sytuacji kryzysowej może być potrzebne leczenie doraźne. Wskazane jest jednak kontynuowanie podtrzymującej pomocy psychologicznej w wymiarze co najmniej jednej sesji w miesiącu. Bezpłatne poradnictwo psychologiczne dostępne jest w ramach systemu NFZ, jednak czas oczekiwania na terapię może być długi. Prywatna pomoc w tym zakresie jest szeroko dostępna, a jej koszt kształtuje się w granicach 100-200 zł za jedną sesję. Rokowania na przyszłość co do stanu psychicznego w dużej mierze zależne są od powodzenia leczenia operacyjnego i sprawności motorycznej powoda.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

W ocenie Sądu powództwo w niniejszej sprawie zasługiwało w większej części na uwzględnienie.

W myśl art. 435 k.c., prowadzący na własny rachunek przedsiębiorstwo lub zakład wprawiany w ruch za pomocą sił przyrody (pary, gazu, elektryczności, paliw płynnych itp.) ponosi odpowiedzialność za szkodę na osobie lub mieniu, wyrządzoną komukolwiek przez ruch przedsiębiorstwa lub zakładu, chyba że szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności. Stosownie zaś do art. 436 § 1 k.c., odpowiedzialność przewidzianą w artykule poprzedzającym ponosi również samoistny posiadacz mechanicznego środka komunikacji poruszanego za pomocą sił przyrody.

Podstawową przesłanką odpowiedzialności samoistnego posiadacza środka komunikacji określoną w art. 436 § 1 k.c. jest wymaganie, aby szkoda wyrządzona została przez ruch mechanicznego środka komunikacji poruszanego za pomocą sił przyrody. Niezaprzeczalnie kierujący koparką, wyrządził powodowi Z. G. szkodę przez ruch pojazdu. Odpowiedzialność samoistnego posiadacza środka komunikacji oparta na zasadzie ryzyka oznacza, że posiadacz taki nie może uwolnić się od niej w drodze ekskulpacji, jedyną bowiem podstawą uchylenia tej odpowiedzialności może być tylko wykazanie jednej z okoliczności, a mianowicie, że szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej, z wyłącznej winy poszkodowanego lub z wyłącznej winy osoby trzeciej, za którą posiadacz nie ponosi odpowiedzialności.

Powstanie odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierowcy pojazdu za szkodę wyrządzoną ruchem pojazdu innym podmiotom pociąga za sobą obowiązek wypłaty przez zakład ubezpieczeń świadczeń z tytułu ubezpieczenia OC w granicach odpowiedzialności posiadacza lub kierowcy pojazdu mechanicznego. Zgodnie z art. 822 § 4 k.c., uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela.

Pozwany (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. w niniejszej sprawie nie kwestionował swojej odpowiedzialności z tytułu zawartej z właścicielem koparki umowy ubezpieczenia.

Przechodząc do rozważenia meritum, uznając odpowiedzialność pozwanego (...) S.A. wskazać trzeba, że w przedmiotowej sprawie powód Z. G. domagał się zasądzenia na swoją rzecz zadośćuczynienia, odszkodowania i renty, a nadto ustalenia odpowiedzialności pozwanego na przyszłość za skutki wypadku z dnia 4 sierpnia 2016 roku. Między stronami, spór także dotyczył rozmiaru szkody i krzywdy doznanej w jego wyniku przez poszkodowanego, a w konsekwencji wysokości świadczeń należnych mu z tego tytułu.

Zgodnie z art. 445 § 1 k.c. w wypadkach przewidzianych w art. 444 k.c., tj. w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Ustalenie wysokości zadośćuczynienia przewidzianego w art. 445 § 1 k.c. wymaga uwzględnienia wszystkich okoliczności istotnych dla określenia rozmiaru doznanej krzywdy, takich jak wiek poszkodowanego, stopień cierpień fizycznych i psychicznych, ich intensywność i czas trwania, nieodwracalność następstw uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia (kalectwo, oszpecenie), rodzaj wykonywanej pracy, szanse na przyszłość, poczucie nieprzydatności społecznej, bezradność życiowa oraz inne czynniki podobnej natury (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 listopada 2007 r., sygn. akt V CSK 245/07, LEX nr 369691).

Tytułem zadośćuczynienia powód otrzymał od pozwanego (...) S.A. w W. kwotę w łącznej wysokości 44.000 zł. Niewątpliwie kwota ta w pewnej mierze zaspokaja roszczenie powoda w tym zakresie. Na skutek wypadku strona powodowa doznała szeregu obrażeń, w tym poważnych uszkodzeń lewej stopy, a chociaż od wypadku minęło już ponad 4 lata do chwili obecnej nie odzyskał on i nie odzyska pełnej sprawności. Skutki wypadku znacznie ograniczyły ponadto powoda w życiu osobistym i codziennych czynnościach.

Oceniając zgłoszone roszczenie o zadośćuczynienie, Sąd miał na uwadze, iż celem zadośćuczynienia jest naprawienie szkody niemajątkowej wyrażającej się krzywdą w postaci cierpień fizycznych i psychicznych. Dlatego też, ustalając kwotę zadośćuczynienia należy mieć na uwadze rozmiar cierpień związanych z zaistnieniem wypadku, jak i dolegliwości bólowe powstałe w następstwie urazu oraz długotrwałego leczenia. Wśród innych okoliczności wpływających na wysokość zadośćuczynienia jest wymóg ustalenia go w rozsądnych granicach, adekwatnych do aktualnych stosunków majątkowych, albowiem jego celem jest pokrycie szkody majątkowej, a nie wzbogacenie

poszkodowanej. Niewątpliwie rozmiar cierpień, zarówno fizycznych jak i psychicznych, doznanych przez powoda jest duży. Uległ on wypadkowi jako osoba młoda i sprawna fizycznie.

Ponadto miał szereg planów na przyszłość. Przed wypadkiem zawarł związek małżeński, urodził mu się syn. Cieszył się z nowych ról męża i ojca. Wypadek spowodował, iż powód w jednej chwili utracił czasową możliwość samodzielnego funkcjonowania w sferze społecznej. Ponadto należy wskazać, iż na skutek wypadku doznał trwałego uszczerbku na zdrowiu zarówno fizycznym i psychicznym, co w chwili obecnej uniemożliwia mu podjęcie zatrudnienia. Jak wskazał biegły ortopeda M. G. (2) powód ma 35 % trwałego uszczerbku na zdrowiu, jest częściowo niezdolny do wykonywania pracy fizycznej oraz prac wymagających pełnej sprawności psychoruchowej (min. kierowcy, na wysokości oraz wymagającej szybkiego i sprawnego przemieszczania się).

Wszystkie te okoliczności zdaniem Sądu przemawiają za zasądzeniem od pozwanego (...) na rzecz powoda dodatkowej kwoty w wysokości 78.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Kwota ta odpowiada doznanej krzywdzie – przeprowadzane zabiegi operacyjne wymagały ingerencji w organizm powoda, a który wymagał po tych zabiegach dalszej rekonwalescencji i usprawniania. Łączna kwota zadośćuczynienia, tj. 122.000 zł – przy uwzględnieniu ustalonego przez biegłego 35 % uszczerbku na zdrowiu powoda w pełni zdaniem Sądu zaspokaja roszczenie strony powodowej. Zdaniem Sądu kwota ta odpowiada rozmiarowi i intensywności negatywnych doznań Z. G. spowodowanych wypadkiem, uwzględnia skutki zdarzenia w jego obecnym życiu i nie prowadzi do nieuzasadnionego wzbogacenia powoda. Ponadto przyznane zadośćuczynienie ma charakter kompensacyjny i ma wynagrodzić jego dalsze cierpienia. Powód w obecnej chwili nie pracuje. Otrzymuje rentę. Chodzi o kuli, w przyszłości czekają go kolejne operacje. Nie może on uprawiać żadnych sportów.

Dlatego też Sąd uznał za zasadne żądanie powoda dodatkowej kwoty z tytułu zadośćuczynienia w wysokości 78.000 zł.

Jest zasadą, że zarówno odszkodowanie, jak i zadośćuczynienie za krzywdę stają się wymagalne po wezwaniu ubezpieczyciela przez poszkodowanego (pokrzywdzonego) do spełnienia świadczenia odszkodowawczego (art. 455 k.c.). Od tej zatem chwili biegnie termin naliczania odsetek za opóźnienie (art. 481 § 1 k.c.). Zgodnie z art. 14 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczeń Komunikacyjnych (t. j. Dz. U. z 2013 roku, Nr 392,) zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni, licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. W przypadku zaś gdyby wyjaśnienie w terminie, o którym mowa w ust. 1, okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, nie później jednak niż w terminie 90 dni od dnia złożenia zawiadomienia o szkodzie, chyba że ustalenie odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania zależy od toczącego się postępowania karnego lub cywilnego.

W niniejszej sprawie uwzględniając zadośćuczynienie Sąd zasądził odsetki ustawowe od zasądzonej kwoty tj. 78.000 zł od dnia 27 października 2017 roku do dnia zapłaty tj. od dnia następnego po otrzymaniu odpisu pozwu (pkt I. 1a).

Przechodząc do żądania odszkodowania należy wskazać, na dyspozycję art. 444 § 1 k.c., w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Na żądanie poszkodowanego zobowiązany do naprawienia szkody powinien wyłożyć z góry sumę potrzebną na koszty leczenia. Odszkodowanie przewidziane w art. 444 § 1 k.c. obejmuje wszelkie wydatki (koszty) pozostające w związku z uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia, jeżeli są konieczne (niezbędne) i celowe (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 2008 r., sygn. akt II CSK 425/07, M. Praw. 2008, nr 3, s. 116). Pojęcie „wszelkie koszty” oznacza koszty różnego rodzaju, których nie da się z góry określić, a których ocena, na podstawie okoliczności sprawy, należy do sądu (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 2008 r., sygn. akt II CSK 425/07, LEX nr 378025). Jednak, jak słusznie się zauważa, celowość ponoszenia wszelkich wydatków może być związana nie tylko z możliwością uzyskania poprawy stanu zdrowia, ale też z potrzebą utrzymania tego stanu, jego nie pogarszania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2011 r., sygn. akt IV CSK 308/10, LEX nr 738127). Zawsze jednak obowiązek zwrotu dotyczy

wydatków rzeczywiście poniesionych i nie wystarczy wykazanie, że były one obiektywnie potrzebne (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 8 lutego 2006 r., sygn. akt I ACa 1131/05, LEX nr 194522).

W grupie wydatków celowych i koniecznych, pozostających w związku z uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia tradycyjnie wymienia się koszty leczenia (pobytu w szpitalu, pomocy pielęgniarstwa, koszty leków), specjalnego odżywiania się, nabycia protez i innych specjalistycznych aparatów i urządzeń (np. protez, kul, aparatu słuchowego, wózka inwalidzkiego).

Stosunek ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ma charakter odszkodowawczy. Świadczenie ubezpieczyciela nie powinno więc przewyższać wysokości szkody poniesionej przez ubezpieczonego (Zdzisław Gawlik, Komentarz do art. 822 Kodeksu cywilnego, w: Andrzej Kidyba (red.), Kodeks cywilny. Komentarz. Tom III. Zobowiązania - część szczególna, LEX nr 84167). Wobec tego należy wskazać, co składa się na szkodę, którą poniósł powód w niniejszej sprawie.

Powód domagał się zasądzenia kwoty 10.040,23 zł tytułem zwrotu kosztów leczenia i rehabilitacji, kosztów dojazdów do szpitali i na badania lekarskie oraz zwrotu zakupu N. i C.. Biegły ortopeda M. G. (2) potwierdził zasadność wydatków w zakresie fizjoterapii, w zakresie psychologii potwierdzili to biegli P. B. (2) i R. W., dlatego też Sąd uwzględnił wydatki powoda w żądanej przez niego wysokości na podstawie faktur, rachunków i paragonów złożonych do akt niniejszej sprawy. Sąd uwzględnił powyższe żądanie wraz z odsetkami od dnia wniesienia pozwu tj. 6 września 2016 roku do dnia zapłaty (pkt I 1b wyroku).

Powód domagał się również odszkodowania z tytułu utraconych zarobków w wysokości 3919,81 zł. Należy tutaj wskazać, iż przez wypadek z dnia 4 sierpnia 2016 roku powód utracił możliwość wykonywania pracy na dotychczas zajmowanym stanowisku, ponadto legitymuje się orzeczeniem o częściowej niezdolności do pracy. Powód w okresie trzymiesięcznym poprzedzającym wypadek tj. od maja do lipca 2016 roku zarabiał średnio 3720,74 zł netto.

Sąd przyjął, że gdyby nie wypadek powód uzyskiwałby wynagrodzenie w co najmniej takiej samej wysokości. I tak od sierpnia 2016 roku do stycznia 2018 roku powód początkowo uzyskiwał od pracodawcy zasiłek chorobowy, a następnie świadczenie rehabilitacyjne w wysokości 67.633,15 zł. Następnie ZUS wypłacił powodowi za okres od 28 stycznia do 31 marca kwotę 2831,84 zł tytułem renty co łącznie dało kwotę 70.494,99 zł. W tym samym okresie na tym samym stanowisku zatem powód mógł zarobić 74.414,80 zł (20 miesięcy x 3720,74 zł). Różnica kwot 74.414,80 zł i 70.494,99 zł wynosi zatem 3919,81 zł i stanowi ona kwotę należnego powodowi odszkodowania z tytułu utraconego zarobku.

O odsetkach od tego żądania sąd orzekł od dnia 13 grudnia 2018 roku tj. od dnia następnego od doręczenia pozwanemu pisma zawierającego modyfikację tego żądania (pkt I1c) wyroku).

Odnosząc się do żądania zasądzenia renty z tytułu zwiększonych potrzeb, przywołać należy art. 444 § 2 k.c., zgodnie z którym jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość, może on żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty.

W zakresie dochodzonej przez powoda renty z tytułu zwiększonych potrzeb z uwagi na konieczność odbywania rehabilitacji –fizjoterapii i wizyt lekarskich oraz zażywania leków, Sąd uznał, że powstanie tak rozumianej szkody w świetle zgromadzonego materiału dowodowego nie budzi wątpliwości.

Należało bowiem podzielić pogląd wyrażony w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 1976 roku /IV CR 50/76 OSNCP z 1977 r., z. 1 poz. 11/, że przyznanie renty z tytułu zwiększonych potrzeb na podstawie art. 444 § 2 kc nie jest uzależnione od wykazania, że poszkodowany te potrzeby faktycznie zaspokaja i ponosi związane z tym wydatki, gdyż do przyznania renty z tego tytułu wystarcza samo istnienie zwiększonych potrzeb jako następstwa czynu niedozwolonego, to jednakże niezaprzeczalnie podstawą przyznania renty z tego tytułu jest konieczność ponoszenia stałych wydatków /tak Adam Szpunar w: Odszkodowanie za szkodę majątkową, Oficyna Wydawnicza Branta, Bydgoszcz 1998, s. 152/.

Z opinii biegłego ortopedy wynika konieczność prowadzenia dalszej fizjoterapii, zaś z opinii biegłego psychologa P. B. (1) wynika konieczność odbywania konsultacji psychologicznych. Ponadto biegli potwierdzili konieczność zażywania przez powoda leków i stosowania maści. Ponadto powód zmuszony jest w dalszym ciągu do korzystania z wizyt lekarskich, zaś z uwagi na odległość od miejsca zamieszkania korzysta również z transportu.

Sąd uznał, iż wysokość roszczenia w zakresie żądania renty z tytułu zwiększonych potrzeb wynosi 1000 zł miesięcznie. Sąd uwzględnił w niej koszty rehabilitacji w kwocie 700 zł, koszty związane z zakupem niezbędnych leków w kwocie 100 zł oraz koszty wizyt lekarskich w wysokości ok. 160 zł miesięcznie (psycholog 2 x 80 zł), koszty dojazdu na wizyty lekarskie w wysokości ok. 50 zł.

Renta w wysokości 1000 zł pozwoli na realizowanie potrzeb powoda związanych z jego rehabilitacją, pokryciem kosztów zakupów niezbędnych leków, odbyciem turnusu rehabilitacyjnego, a także bieżącym funkcjonowaniem, dlatego też dalej idące żądanie ponad zasądzoną kwotę podlegało oddaleniu jako bezpodstawne.

W zakresie renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy należy wskazać, iż przesłanką przyznania renty z tytułu całkowitej lub częściowej utraty zdolności do pracy zarobkowej jest faktyczne ograniczenie możliwości wykonywania działalności zarobkowej przez poszkodowanego ze względu na odniesioną szkodę (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 1969 r., II PR 159/69, OSN 1970, Nr 4, poz. 64). Ze złożonych przez powoda dowodów przelewów wynagrodzenia wynika, że uzyskiwał on w okresie od maja 2016 roku do lipca 2016 roku średnio kwotę 3720,74 zł miesięcznie ($3979,29 \text{ zł} + 3360,69 \text{ zł} + 3822,22 \text{ zł} : 3 = 3720,74 \text{ zł}$). W chwili obecnej otrzymuje rentę w kwocie ok. 1500 zł. Nie ulega wątpliwości, zważając na stan zdrowia po wypadku, że powód nie może podjąć pracy na poprzednio zajmowanym stanowisku. Schorzenia, będące skutkiem zdarzenia, poważnie utrudniają mu normalne funkcjonowanie i wykonywanie czynności życia codziennego, a zatem podjęcie pracy, do której powód posiada kwalifikacje, wymagającej pozostawania w dobrej kondycji fizycznej, jest aktualnie wykluczone, co potwierdza przedłożone do akt orzeczenie Lekarza Orzecznika ZUS z dnia 7 lutego 2018 r., w którym uznano powoda za częściowo niezdolnego do pracy do dnia 28 lutego 2020 r.

Wielkość renty wyrównawczej jest uzależniona od wysokości dochodów, które mógłby uzyskiwać poszkodowany, gdyby nie doszło do wyrządzenia szkody. Punktem odniesienia jest zarobek, który zważywszy na rodzaj wykonywanej wcześniej działalności, osiągałby poszkodowany, jeżeli zachowałby dotychczasową zdolność do pracy – w porównaniu z dochodami aktualnie uzyskiwanymi przez poszkodowanego, w tym z uwzględnieniem renty uzyskiwanej z tytułu ubezpieczenia społecznego (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 17 czerwca 1963 r., III CO 38/62, OSN 1965, Nr 2, poz. 21; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 3 października 1966 r., III CZP 17/66, OSN 1968, Nr 1, poz. 1; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 maja 1972 r., I PR 53/72, OSN 1972, Nr 11, poz. 207; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 1994 r., II PRN 2/94, OSN 1994, Nr 4, poz. 67; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 17 października 2012 r., I ACa 431/12, L.).

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, że adekwatną kwotą renty będzie wskazana przez powoda kwota 2.000 zł, bowiem o tyle obniżyły się jego dochody w odniesieniu do uzyskiwanych przed wypadkiem, z uwzględnieniem otrzymywanej przez niego aktualnie renty z ubezpieczenia społecznego ($3720,74 \text{ zł} - 1500 \text{ zł} = 2.220,74 \text{ zł}$). Dalej idące żądanie renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy ponad zasądzoną kwotę podlegało oddaleniu jako bezpodstawne.

Odnosząc się zaś do żądania ustalenia odpowiedzialności pozwanego za szkody mogące powstać w przyszłości z tego samego zdarzenia, to wskazać należy, że za możliwością takiego rozstrzygnięcia opowiedział się Sąd Najwyższy w uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 12 kwietnia 1970 roku (III PZP 34/69, OSNCP z 1970 roku, nr 12, poz. 217), opierając się na konstatacji, że szkody na osobie nie zawsze powstają jednocześnie ze zdarzeniem, które wywołało uszkodzenie ciała i są one z istoty swej rozwojowe. Poszkodowany z reguły nie może w chwili wszczęcia procesu dochodzić wszystkich roszczeń, jakie mogą mu przysługiwać z określonego stosunku prawnego. Następstwa bowiem uszkodzenia ciała są z reguły wielorakie i zwłaszcza w wypadkach cięższych uszkodzeń wywołują niekiedy skutki, których dokładnie nie można określić ani przewidzieć, gdyż są one zależne od indywidualnych

właściwości organizmu, osobniczej wrażliwości, przebiegu leczenia i rehabilitacji oraz wielu innych czynników. Ponadto obserwowane w praktyce zjawisko znacznego rozmiłowania się w czasie daty wystąpienia szkody z datą zdarzenia, które szkodę tę wyrządziło, może występować coraz częściej, zwłaszcza wobec rozwoju nauk biologicznych i medycznych, zmieniającego stale i pogłębiającego wiedzę o źródłach szkodliwego oddziaływania na organizm ludzki szeregu czynników. W konsekwencji przy uszkodzeniu ciała lub doznaniu rozstroju zdrowia poszkodowany może określić podstawę żądanego odszkodowania jedynie w zakresie tych skutków, które już wystąpiły, natomiast nie może określić dalszych skutków jeszcze nieujawnionych, których jednak wystąpienie jest prawdopodobne. Ponadto w uchwale z dnia 24 lutego 2009 roku Sąd Najwyższy (III CZP 2/09, Biuletyn Sądu Najwyższego z 2009 roku, nr 2, poz. 10) stwierdził, że także pod rządami art. 442¹ k.c. poszkodowany dochodzący naprawienia szkody na osobie może mieć interes prawny w ustaleniu odpowiedzialności pozwanego za szkody mogące się ujawnić w przyszłości.

Przenosząc powyższe poglądy na grunt niniejszej sprawy, stwierdzić należy, że omawiane żądanie, zasługuje na uwzględnienie. Podkreślić bowiem trzeba, że doznane w wypadku obrażenia wywołały u powoda Z. G. długotrwałe i negatywne skutki zdrowotne. Poszkodowany nadal odczuwa bóle wywołane obrażeniami wypadkowymi, a także inne skutki wypadku, w postaci chociażby ograniczenia aktywności fizycznej i psychicznej. Nie może zatem budzić wątpliwości, że będzie on odczuwać skutki wypadku jeszcze przed długi czas, a ponadto mogą u niego wystąpić skutki wypadku, jeszcze nieujawnione. Za uwzględnieniem tego żądania przemawiał także fakt, że pozwany nie zakwestionował twierdzeń, które legły u podstaw jego zgłoszenia, a zatem twierdzenia te należało uznać za przyznane (pkt II wyroku).

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. ustalając, że pozwany jako przegrywający proces, w całości ponosi koszty procesu i na podstawie art. 108 § 1 zdanie drugie k.p.c. pozostawiając szczegółowe ich wyliczenie referendarzowi sądowemu (pkt IV wyroku).